نام و نام خانوادگی :	مدیریت آموزش و پرورش اردکان		مهر آموزشگاه
نام پدر :	سال تحصیلی : ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲		فرزانگان شاکر
شمارهٔ دانش‌آموزی :	زمان : ۸۰ دقیقه / ساعت ۱۰ صبح ۱۴۰۲/۳/۶		
امتحان علوم و فنون۱ : پایهٔ دهم انسانی	تعداد صفحه : ۳	تعداد سؤال : ۳۲	
نمره با عدد : نمره با حروف :	امضای دبیر:		نمرهٔ تجدید نظر:

ردیف	بخش سؤالات: دانش‌آموزان! جواب‌ها را با خودکار آبی در مقابل هر سؤال بنویسید.	نمره
***	**(مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیّات و سبک شناسی ۴ نمره)**	***
۱	**از میان کمانک‌ها، گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید.** الف) نویسنده کتاب کشف الأسرار و عده الأبرار.....(ابوالفضل میبُدی، خواجه عبدالله انصاری، سنایی) است. ب) در زمان سامانیان..... (طوس – بخارا) عمده ترین مرکز فرهنگ به شمارمی آمد.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	**دلایل گرایش نویسندگان به فارسی‌نویسی در سده های پنجم و ششم چیست؟** (۲مورد) الف- ب-	۰/۵
۳	**محمد تقی بهار برای شعر فارسی چند نوع سبک قائل شده است؟** (۲ مورد را نام ببرید؟) الف- ب-	۰/۵
۴	**اصل کتاب های درخت آسوریک و یادگار زریران به چه زبانی است؟** الف - پهلوی ب – زبان پارتی ج – فارسی باستان د – فارسی نو	۰/۲۵
۵	**سبک خراسانی بر حسب زمان به سه سبک فرعی تقسیم می‌شود آنها را نام ببرید.**	۰/۷۵
۶	**درستی یا نادرستی گزینهٔ زیر را مشخّص کنید.** قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، مهمترین دورهٔ تمدّن اسلامی ایران بوده است. (درست، نادرست)	۰/۲۵
۷	**در بررسی و تحلیل متن: نویسنده، این فکر را به خواننده، انتقال می‌دهد که:" قدر لحظه لحظهٔ عمر خویش را بداند؛ "** **کدام گزینه را در نظر داشته است؟** الف - خوانش ب- شناسایی و استخراج نکات فکری ج – نتیجه گیری و تعیین نوع د - شناسایی و استخراج نکات زبانی	۰/۲۵
۸	**دورهٔ رواج نثر فنّی چه قرنی است و کدام اثر جزء نخستین نمونهٔ آن است؟** الف : قرن پنجم – یادگار زریران از قاضی همدانی ب : قرن ششم - کلیله و دمنه از نصرالله منشی ج : قرن هفتم - شاهنامه ابومنصوری از ابونصر فراهی د : قرن هفتم – لمعات از مجد خوافی	۰/۲۵
۹	**در بیت "به دام افتاد روباهی سحرگاه،" " به روبه بازی اندیشید در راه " عبارت زبان شعر ساده و جمله‌ها کوتاه است: مربوط به کدام یک از سه قلمرو است؟**	۰/۲۵
۱۰	**بیان مقصود در یک حکایت، دربرگیرندهٔ کدام یک از سه قلمرو زیر است ؟** الف- ادبی ب- زبانی ج- فکری	۰/۲۵
۱۱	اوّلین شاعری که به سبب پای‌بندی به اعتقادات خاصّ دینی از دربارها کناره گرفت؟ الف – عطار ب – مولوی ج – ناصر خسرو د – سنایی	۰/۲۵
***	**(بخش دوم : موسیقی شعر ۶ نمره) به سؤالات زیر پاسخ دهید.**	***
۱۲	**در منظومهٔ زیر، چه عواملی بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر می‌سازد.؟** خروش سواران و اسبان ز دشت / ز بهرام و کیوان همی برگذشت همه تیغ و ساعد ز خون بود لعل / خروشان دل خاک در زیر نَعل	۰/۵

جزوه سیتی

www.jozvehcity.ir

۱۳	**به توجّه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.** "دل بردی از من به یغما ای ترک غارت گر من / دیدی چه آوردی ای دوست از دست دل بر سر من " (هاتف اصفهانی) لف) ردیف را مشخص کنید. ( ) ب) واژگان قافیه را بنویسید. ( ) ج) حروف قافیه را بنویسید. ( ) د) نوع قاعدهٔ قافیه را بنویسید. ( )	۱
۱۴	**نوع لحن شعر زیر را در کدام گزینه آمده است؟** بیا تا همه دست نیکی بریم / جهانِ جهان را به بد نسپریم نباشد همی نیک و بد پایدار / همان به که نیکی بود یادگار الف – عاشقانه ب – داستانی ج- تعلیمی د- عرفانی	۰/۵
۱۵	**نوع هجاهای زیر را با گذاشتن علامت آن، تعیین کنید.** الف- در: ب- درس:	۰/۵
۱۶	**الگوی هجایی واژهٔ " ابر" در کدام گزینه درست آمده است؟** ۱) صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت ۲) صامت + مصوت بلند + صامت + صامت ۳) مصوت کوتاه + صامت + صامت ۴) مصوت بلند + صامت + صامت	۰/۲۵
۱۷	**الگوی (U __ __ U) مربوط به کدام یک از گزینه‌های زیر است؟** الف. مهارت ب. سزاوار ج. شهسوار د. رستمی	۰/۲۵
۱۸	**واژهٔ "درآمد" را یک بار «با حذف همزه» و بار دیگر «بدون حذف همزه» به خطّ عروضی بنویسید و تقطیع هجایی کنید.** **سپس علامت هجایی هر کدام را بنویسید.** **با حذف همزه:** / **بدون حذف همزه:** /	۱
۱۹	**بیت زیر را تقطیع هجایی کرده و هجاها و علامت هجاها را مشخّص کنید و در جدول زیر بنویسید.** **ندارد بخیه ای غیر از فشردن بر جگر دندان / اگر بر دل رسد زخمی ز دوران، اهل غیرت را** تقطیع مصراع اول هجای مصراع اول تقطیع مصراع دوم هجای مصراع دوم	۲
***	**(بخش سوم : زیبایی‌شناسی ۶نمره)**	***
۲۰	**در بیت های زیر آرایهٔ «واژه آرایی» و «واج آرایی» را نشان دهید.** (در هر بیت یک آرایهٔ مورد نظر تعیین شود) **الف – شاه شمشادقدان، خسرو شیرین دهنان / که به مژگان شکند قلب همه صف شکنان** **ب – چو لب به کوزه نهی کوزه نبات شود/ ز کوزه قطره چکد چشمهٔ حیات شود**	۱
۲۱	**در ابیات زیر، – جناس‌ها را بیابید و نوع هر یک را دقیقاً بنویسید.** **۱ – کار دلم به جان رسد،کارد به استخوان رسد / ناله کنم بگویدم: " دم مزن و بیان مکن"** **۲ – ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم / پیغام دوستان برسانی بدان پری** **بیت ۱=** **بیت۲=**	۱/۵
۲۲	**بیت زیر آرایهٔ "موازنه" دارد یا "ترصیع"؟ دلیل خود را کامل بنویسید.** **هم از گوهر گزیده هم ز اختر / هم از منظر ستوده هم ز مَخبَر**	۰/۷۵

جزوه سیتی

www.jozvehcity.ir

۲۳	بیت زیر را از نظر کاربرد موازنه و ترصیع بررسی کنید و نتیجهٔ بررسی و تحلیل خود را بنویسید. جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی	۰/۵
۲۴	در نوشتهٔ زیر، سجع را بیابید و نوع آن را مشخّص کنید. " الهی! بر تارک ما خاک خجالت نثار مکن و ما را به بلای خود گرفتار مکن. "	۰/۵
۲۵	سجع را در دو عبارت زیر بیابید و نوع هر کدام را بنویسید. ضمناً به گزینهٔ ج هم پاسخ دهید. الف – همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال . ب – مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع ج – نوع کدام سجع با ارزشتر است.	۰/۷۵
۲۶	در بیت زیر آرایهٔ " اشتقاق" بین چه واژه‌هایی برقرار شده است؟ محتاج قصّه نیست گرت قصد خون ماست / چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است؟	۰/۲۵
۲۷	چرا در بیت زیر، آرایهٔ ادبی «موازنه» به کاررفته است؟ " عالم همه عابدند و معبود یکی است / دنیا همه ساجدند و مسجود یکی است "	۰/۲۵
۲۸	چرا در بیت زیر، نمی توان دو واژهٔ مشخّص شده را جناس ناقص حرکتی دانست؟ «مَلِک را همین مُلک پیرایه بس / که راضی نگردد به آزار کس»	۰/۵
***	**(بخش چهارم نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره)**	***
۲۹	نمونهٔ زیر را از نظر ویژگی‌های قلمرو زبانی بررسی کنید. جهانا چه بدمهر و بدخو جهانی / چو آشفته بازار بازارگانی به درد کسان صابری اندر و تو / به بدنامی خویش همداستانی به هر کار کردم تو را آزمایش / سراسر فریبی، سراسر زیانی و گر آزمایمت صد بار دیگر / همانی همانی همانی همانی (منوچهری دامغانی) الف– ب– ج– د–	۱
۳۰	نمونهٔ زیر را از نظر ویژگی‌های قلمرو ادبی بررسی کنید. (۴مورد) بدان نخستین چیزی که حق تعالی آفرید، قلم را آفرید؛ چنانکه پیغامبر علیه السّلام فرمود: اوّل ما َخلَق اللهُ تعالی اَلقَلم، و قلم را فرمود که بر لوح بگرد و بنویس هر چه تا قیامت بخواهد بود؛ پس هر چه خواست آفریدن و خواست بودن تا رستخیز، همه قلم بنوشت به امر حق. – عزَّ وجلَّ– الف– ب– ج– د–	۱
۳۱	مفهوم کلّی حکایت زیر را از نظر سطح فکری تعیین کنید. شیخ ما را گفتند: " که فلان کس بر روی آب می رود" گفت: " سهل است چغزی و صعوه ای نیز بر روی آب می رود". گفتند:" فلان کس در هوا می پرد". گفت:" زغن و مگس نیز در هوا می پرد." گفتند: " فلان کس در یک لحظه از شهری به شهری می‌رود."شیخ گفت:"شیطان نیز در یک نَفَس از مشرق به مغرب می رود. این چنین چیزها را چندان قیمتی نیست. مرد آن بُوَد که در میان خلق بنشیند و برخیزد و بخسبد و بخرد و بفروشد و در بازار در میان خلق، ستد و داد کند و زن خواهد و با خلق درآمیزد و یک لحظه از خدای غافل نباشد. (اسرارالتّوحید، محمد بن منوّر)	۱
۳۲	در بیت مقابل «کاشکی جز تو کسی داشتمی / یا به تو دست رسی داشتمی» الف – ردیف را مشخّص کنید. ب– حروف قافیه را تعیین کنید. پ – حرف الحاقی را در قافیه مشخّص کنید. ت – حروف اصلی قافیه را مشخّص کنید.	۱

جزوه سیتی

www.jozvehcity.ir